Контрольный экземпляр

Массе а мехкий пролетарей, вIашагIкхета!

ЦIЕ ЛАЛА

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадувл 1923 шера денз ★ ЕРА, 4 ДЕКАБРЬ, 1986 ШУ. ★ № 145 (7336). ★ Мах 3 кеп.

КПСС Нохч-ГIалгIай обкома IV пленум

ПАРТИЙН АКТИВ — ЭРГАЛОНИЙ АВАНГАРД

ХьалхагIа хоам бо ма хиллара, уьк шера 29 ноьхе хилар КПСС Нохч-ГIалгIай обкома IV пленум.

КПСС обкома тIеи ахлараш дола шиъ декхарашца кхоачашдарах отчет ен кIамала дир «Красный молот» завода директора В. Б. Бервинова. Сай керттера декхар соона гу, аьлар цо, заводе дерригача технико - экономически хьокхамий хьалхеъна дувцилга йоаццан план кхоачашъелла Iалашдарга, мехка машинаш сраьша хьалхаццина пурте XXVII съездо оттадо Iнлма - технически прогресс снхьяьрч дIаэхо а дегIайолаелларн хьакхьархьара декхараш предприятие кхоачашдара кхьалхе колективе оьрцIеIьяккхарца. 10 бетта продукци малхьалхьарчу планан толаме кхоачашъелла. ПланагIа йоаIаъчех 113,1 процент арахийнай дикала лаьхкарча категоре продукци, соахка иу хана хиннача. Хоте кхалдеш кхоачашсарле 104 процент лакхъе-лар.

«Нилма - технически процесса параглIдьялларан» юкъдоаладелга сихдара хьагьежьарча завода партюмен администрацин организационни бахьах» боьл 1986 шеран 21 маьрхе КПСС обкома бюро соцам кхоачашбен завод технически кхы а Iалашъеъна кихдара хьалхе-тIа уьк тIатIенге мехна.мехкадьтахоттеи . газовикаттен еза керла, прогрессивни оборудовани хьак, 1988 шере а йиъза продукцилъна а хIоттор клатура йола мехкадьтара промыслови оборудовани арахецарга долча аьнна правительство дукхъача соцпакт тIа ювсеъ тадаь керттера декхар кхоачашдара тIаберзабу коллективна яиз партийни организацие, администрацие. Декхар гIаттара чоалхане да, тхо тIерт фуначIа дьа а из кхоачашде.

Цунца цхьана ала деза дикнаца даьхье кулгалхоев тийша йола эргалонаш заводе де хIанз хила ма йоагIларга а дIаделхаш ма хиллара соца хоаржамашца а хуьлар яц. Из Iаткъ балхах бухсонцаш хьакхулачоа. Тхо лоарIхадар дуккхача этгара керттерча хьокхамех. Дуьхьоговрий хьалхьара поставкаш а лоарIхIап продукци иштткъа 93 процент мара малхьалхьъкхаен. Оттавча потлоргIа хапашка дукхка оборудовани дIа ца луш я тахан завод.

Тахан эттача хьала дукха бахьанан Iатыъ. Из керттерча фондий динагIдола даьхь критически леладаьч далдари моральни па доагIаш хиларг да. Тоьаш иш керттерча профессей квалифицированни кадраш,

ТIехьадисара Iеткъар производствен вIашIтIехьIоакхъачарн доза дегарен тха кхоачамбоацараш, ийиса йоаца заводской цехашта чурен планировани. Дикка пе чул завода тахан хьакъеъна дисциплина лоха, прогулаш хилар, цхьабола кулгалхоев балха хьабахна тIехьабусаш ши бехкгочкам ца хеташ хилар бахьан долаш.

Тахан, донкхий хуьщамаш хулачча хана тха ерригача коллектива, тхоаI уйлаш, геттара лоарIхIапе да тхоаI оценкаш оргIулакхаин эргалдахар, эргалонаш ечча хана шийл йола позиши, заводна кхел бахьан шиъ бола персонадьни бехкгочкам бонзар. Со йоаргIа хьегадеш да сеннагIчох аз дувце а, са балха эффективносте дцхьан критерех ювцарехдахар, предприятера тIулакхаин фактическ лелаш хилар. Тахан заводе практически чакхдаьлина из техни-ческий кIы а Iалашъера проекташ еррига разработкаш оттаелга, хьадда кхоастадьд цун производствен деятIаахара керттера лостамаш, оттаьч йоаIаш латт механообрабатывающи оборудование цхьадолча уьнкалын тайпай проекташ.

МолдагIна тайпара хуле а: е брак яь, е гIод тохача кхоачашеш службаша во болх беш, е нхоп ца беш материальни але а къахьегама але а ресурсаш дIайохкийташ зе дарех бехкгочкам хуьрбола цаI йола система яь йоаIаеп латт. Кхача ю шийлахь аьлча заводе хьалхI къахьегама коллектива хIара а члена — директорагара болхлочунга итIачкхалла — хьалхе-тIа уьк тIатIенге мехна.мехкадьтахоттеи . газовикаттен еза керла, прогрессивни оборудовани арахецарга долча аьнна правительство дукхъача соцпакт тIа ювсеъ тадаь керттера декхар кхоачашдара тIаберзабу коллективна яиз партийни организацие, администрацие. Декхар гIаттара чоалхане да, тхо тIерт фуначIа дьа а из кхоачашде.

Цунца цхьана ала деза дикнаца даьхье кулгалхоев тийша йола эргалонаш заводе хIанз хила ма йоагIларга а дIаделхаш ма хиллара соца хоаржамашца а хуьлар яц. Из Iаткъ балхах бухсонцаш хьакхулачоа. Тхо лоарIхадар дуккхача этгара керттерча хьокхамех. Дуьхьоговрий хьалхьара поставкаш а лоарIхIап продукци иштткъа 93 процент мара малхьалхьъкхаен. Оттавча потлоргIа хапашка дукхка оборудовани дIа ца луш я тахан завод.

Тахан эттача хьала дукха бахьанан Iатыъ. Из керттерча фондий динагIдола даьхь критически леладаьч далдари моральни па доагIаш хиларг да. Тоьаш иш керттерча профессей квалифицированни кадраш,

ТIехьадисара Iеткъар производствен вIашIтIехьIоакхъачарн доза дегарен тха кхоачамбоацараш, ийиса йоаца заводской цехашта чурен планировани. Дикка пе чул завода тахан хьакъеъна дисциплина лоха, прогулаш хилар, цхьабола кулгалхоев балха хьабахна тIехьабусаш ши бехкгочкам ца хеташ хилар бахьан долаш.

Тахан, донкхий хуьщамаш хулачча хана тха ерригача коллектива, тхоаI уйлаш, геттара лоарIхIапе да тхоаI оценкаш оргIулакхаин эргалдахар, эргалонаш ечча хана шийл йола позиши, заводна кхел бахьан шиъ бола персонадьни бехкгочкам бонзар. Со йоаргIа хьегадеш да сеннагIчох аз дувце а, са балха эффективносте дцхьан критерех ювцарехдахар, предприятера тIулакхаин фактическ лелаш хилар. Тахан заводе практически чакхдаьлина из техни-ческий кIы а Iалашъера проекташ еррига разработкаш оттаелга, хьадда кхоастадьд цун производствен деятIаахара керттера лостамаш, оттаьч йоаIаш латт механообрабатывающи оборудование цхьадолча уьнкалын тайпай проекташ.

МолдагIна тайпара хуле а: е брак яь, е гIод тохача кхоачашеш службаша во болх беш, е нхоп ца беш материальни але а къахьегама але а ресурсаш дIайохкийташ зе дарех бехкгочкам хуьрбола цаI йола система яь йоаIаеп латт. Кхача ю шийлахь аьлча заводе хьалхI къахьегама коллектива хIара а члена — директорагара болхлочунга итIачкхалла — хьалхе-тIа уьк тIатIенге мехна.мехкадьтахоттеи . газовикаттен еза керла, прогрессивни оборудовани арахецарга долча аьнна правительство дукхъача соцпакт тIа ювсеъ тадаь керттера декхар кхоачашдара тIаберзабу коллективна яиз партийни организацие, администрацие. Декхар гIаттара чоалхане да, тхо тIерт фуначIа дьа а из кхоачашде.

Цунца цхьана ала деза дикнаца даьхье кулгалхоев тийша йола эргалонаш заводе хIанз хила ма йоагIларга а дIаделхаш ма хиллара соца хоаржамашца а хуьлар яц. Из Iаткъ балхах бухсонцаш хьакхулачоа. Тхо лоарIхадар дуккхача этгара керттерча хьокхамех. Дуьхьоговрий хьалхьара поставкаш а лоарIхIап продукци иштткъа 93 процент мара малхьалхьъкхаен. Оттавча потлоргIа хапашка дукхка оборудовани дIа ца луш я тахан завод.

Тахан эттача хьала дукха бахьанан Iатыъ. Из керттерча фондий динагIдола даьхь критически леладаьч далдари моральни па доагIаш хиларг да. Тоьаш иш керттерча профессей квалифицированни кадраш,

ТIехьадисара Iеткъар производствен вIашIтIехьIоакхъачарн доза дегарен тха кхоачамбоацараш, ийиса йоаца заводской цехашта чурен планировани. Дикка пе чул завода тахан хьакъеъна дисциплина лоха, прогулаш хилар, цхьабола кулгалхоев

ШИН БОАХАМА ГIУЛАКХАШ БЕ-БЕ ХIАНАД?

Уьк шера план кхоачашъяра хохебисача бетта 1500 тонн гарта шура йоаха сваш ца пахьмаш. Суннеен-сен районах хьайбаш леладеран. Цхьабакъа, из де нарна могаргдоацлгра гуш да. Хiана аьлча, хiанз хiара дийнаха йоккар юкъера лаьрхiача 33 тонн мара яц. Лоацца аьлча, балха темпаш лаьк ца йой пламагIа иоргIачох пачхьалкхенна дIа ца луш хьо тергам боацIа шура тIа-юсврга. Ин фу бахьан долаш ишйеннад хьожаш хиар уьк деношка тха рейдон бригада.

«Победа» яра колхоз. Пачхьалкхен шура дIаллара планаш хадданна кхоачаш яьккха хинначул 325 килограмм духкагIа. Кхы а дIа, дийнахьа бола бича шура яккхара шера плана кхоачашъул цар. Цул тIехьагIа иу чакхдаладелла шура хьожаш. Масала, хiанз дийнахьи буси хiара яккхабаца Iаттагара яра килограмм гарга шура йоаних ферме, е соахка. Уьк хана хиннача бархI бIаь грамм духкагIа. Районе этгара лаьхкагIа хьокхам да из. Цул совгIа. тIехьхарча хана хiара дийнахьа тIаьхеташ а я шура.

Болх иштта тоабаро, шера план 2250 килограмм йоаш, цхьаьтта бетта хiара яккхабаца Iаттагара 2230 килограмм яккхара кагIаделлийтад цун коллектива. Из я соахка 1 декабрь хьалхасхочаш яьккха хинначул 325 килограмм духкагIа. Кхы а дIа, дийнахьа бола бича шура яккхара шера плана кхоачашъул цар. Цул тIехьагIа иу чакхдаладелла шура хьожаш. Масала, хiанз дийнахьи буси хiара яккхабаца Iаттагара яра килограмм гарга шура йоаних ферме, е соахка. Уьк хана хиннача бархI бIаь грамм духкагIа. Районе этгара лаьхкагIа хьокхам да из. Цул совгIа. тIехьхарча хана хiара дийнахьа тIаьхеташ а я шура.

Болх иштта тоабаро, шера план 2250 килограмм йоаш, цхьаьтта бетта хiара яккхабаца Iаттагара 2230 килограмм

РЕЙД

— Ишшта на ийседалар — йоах ферма учетчикаг Сборная Татьяна Алексеевнас, — июль, август беттa Сунженски сти-ферма дуьхьа «къайла» бер» йалаъ мотт!ше дIа ца дига, малхо йоккъьлъ мара яхьа йоаш йоацаш кIеча дагIенашдоаIъар па луш лела а дац доахан! гIелдалийтар - балъан доацаш. Цигара цIадоаладеллъул тIеIьаьгIа, хьалха итт килограммагга ихочаьчи шура йоаш кIанча Iатто - Iанз йиш килограмм мара лаш, хIаьта ноь кIалграмм дуьх хиниачо — цаI е шиъ. Дахкачул тIеIьаьгIа малх уьк доахан мегта а доагIаргдаI. Из а лерттIа доал дой. Доахъара кхоь-бара дацъа йоккхоза праьене дац хIама дар из. Хiаьта цунах малагIа пайда бьинаб гуш да хIанз.

Цо аьнцар баьъдеш кIамаьл дир фермa толашгIа болча доярка Рыбалко Маргарите а.

Шн бухт хьалха Ажигов Мухьмад оттавьа цу фермана кулгалде. ТIехьхарча кхаь шера цу ферма бархI потребление общественни фонда-шкара луш дари льготаш ши дукхагIа хурьга. ХьалIадоагIача шера (63 миллион квадратни метр майда тIа наха чубака цIенош хьаде дерзI.

Сессе хьажа аьнца юкъе-йоалаель 1987 шера Республи-ка Пачхьалкхен бюджета проект 107,8 миллиард сом доходаши расходаши йолаш дуьс оргIобоазма продукци лораеш лоаттагIри чакхъяккхара. Сессе ницца йийцар кхолхощин совкхощин финансин-кредитни хьалIдарца, нтенсивни технологеи, кхъьлега-мах доагIар далара прогрессивни формаш юкъейоалаг-ца хозяенна йола проблемаш а.

Депутаташта хетачогIа хIанз а гаьнна бIзза пайда эцан резервех агропромышленни комплексе. Бахьанех цаI да хIанзара техника кхоачамбоацан хилар. Уьказа эгтара ледарагIа йола звено йолаш дуьс оргIобоазма продукци лораеш лоаттагIри чакхъяккхара. Сессе ницца йийцар кхолхощин совкхощин финансин-кредитни хьалIдарца, нтенсивни технологеи, кхъьлега-мах доагIар далара прогрессивни формаш юкъейоалаг-ца хозяенна йола проблемаш а.

Депутаташта цIзарта анализ йийр социальни дегIаахара, халхъа вахара хьал тоадара денаш. Сагото еи бар социально - культурни лакрIа объекташ хьалъеш деш дар хкоачамбоацан хилара. Ишшта белгалдьяккхар хьалхьа эша дукха товарани хIанз а да тоьаш хилар нра холулга. Хьажа цхьайолчу министерствацен ведомствацен, мотивгечуа Советех исполкомана хIанз а болх бе йолаялийтаяц ишшта дола товарш оргIа-гIа арахецара йола резерваш.

Депутаташта цIзарта бар а болаш тIаийнар 1987 шера РСФСР экономически социальни дегIаахара Пачхьалкхен план партех XXVII съезда, КПСС ЦК пленумаш (1986 ш. Пленума решенеина, шийтталагIча пятилетка ца шера-на заданешца, харжархоша депутаташ дьа-ха паьхьанна-на тIемзна кийтъяь хилар.

Оратора хоам бир. 1987 шера промышленни производства ньаман доходи боараи-ми ухх шераруна 4 процента бухьала 4,3 процент ялсаьлъ-лийха дерзI. Агропромышленни комплекс дегIаккхувала-ри хьаньежьа белгалдьяккха IIулгалхоев хьакъеъна бюджета боаме процидье валовой боарам 1985 шераца нийбсйча 8,2 процент лаккхургба. къа-хьегама овсарле — 10,8 про-цент.

Бахача наьха вахара хьал-таро дIаво товярал, социальни дегIаккхувларан лаьрхIа шерра программа белгалдьяккхар. Болхлойн IIулгалхоева наьхеи бетта юкъера алапеш колхозникашта кхъьлега-мах луш дари лаккхургда, ка 13 зэар декалитр кIезнагIга дехкад маларан. Хьалха-гIа-кIаранаш чIагIарш доаг-кани 84 тика хиннача хIанз 14 мара яц, уж а кIезнагIе лаьрхIад. ЛаьгIеннад цIа-гIарча комсец чхьаIар дак-кхар а.

Районе йолаелларш ма-лорий общество, хIана цун мугIаршна шн зэар гаргга саг ва. Шозза кIезнибеннад менна болаш гучабьяккхар, тоаенний предприятешкара, организацеикара, учрежде-ниеша — совкхощара, къа-хьегама дисциплина.

Цхьабакъа, дуьхьа да кхоа-чамбоацараш а. Районе ду-кхагIа дохх чIоагIа малараш, малара «кхуврчаш» а хиннача цIа-гIа наьх баха, фуссамаш, дуьхьа водителаш гучабьяккхар-менна а болаш транспортни средствеш лекнаш, антиалкоголни законодательство тол-хьаршта массанеитна бехк бабьан, менна а болаш ду зу-ламаш лаьгIдалар ледара лел. Ца молорий общества чет-наьтта билеташ далар вIаш-

БОЛХ ЛАЬГIБАЛИЙТА ЙИШ ЯЦ

Самардийнахьа КПСС Нохч - ГIалгIай обкома засе-данеи зале хIаор малархьен алкоголизмаца кIзовсам лоаттабара ворхIтоаттаделлар ГIулгалхоев а, Iамаевн Iаламбе-ков, — нагирхой бригаде кIзовсам лоаттабара даьхье тоьал йоI бахьта. Хьажа-гIа чакхйоах антиалкоголни мероприятеш горисполкомо, юрта Советаша, культура уч-реждеина. Уьк шера тикашт-лаьхтанцара безами, юртабоахама профессеш дацIарш юкъе-ра: Iерт тхо бераштта. Ба-балахах хьалхулар дика гуш да: ХIара шера совхозе кхъьлега боагIа 30—40 Iамсари йоIш.

Дега дика хеташ кхоа бу аз уьк тIехьхарча пхе шера цхьаь наI совхоза къона кха-хьегамаго уголовни бехкгочка-не эзанаш, нагий нахи мехха-рийи пхьакха организаци а йоацаш республикера дIа-лахар кIезнигеннад.

ЦIхьабакъа, со баьхкургIна-ниар нагирхоша, яьона наха кхетам балара ерриге проблемаш тхо долчара дIа-яьнный аз аьлча. Кхьаьста нагийча наха юкъе дIа ба-атта баха гIертараш, дерригга а общественара, дашшкара-ноанношкара дIазнарш, кIа-та цирна кха хIанз на оуграш. Болаш ба харцаьха леларш, бонккхийча нахаца дин гIулгалхаш чакхдоахаш. ХIанад а таш, бахача наха ноь-кхьаьста нагийча нахан мех-каранашеи юкъе, идеологичес-кин кхетам балара болх эта-ра хьалхара, керттера гIу-лаьнх лархIап тхо долчча. ДоагIача тайпара хьинари майрали гойташ ширгдашнача гIулакхашца кхъьлега лоаттабе-ча. Совхозе а юртоовете а кулгалдеш болча коммунистаи-ца цу даьхье масал гойташ парте мугIарехьча идеологи-ческа. Тхдлада кхы цхьаьна-ка а декхар дI — политинформатор. Вай мехкарча а доазол арахьарча а событие-на массанзаьна а наьха тер-нам тIаувз. Массехана а нер-дадараш довзаш хила еза со, бригада доакъашхоцота уж дIа-дувцар дуьхьа, цер лелаяь ду-кхъа Хаттарзанта яхоп далар духьа. Се бригадир хиларах тарра, болхлой юкъяробразо-вательнин профессионалъни боерам лакхбара йоахло ю аз. Дунхха а бригада доа-къашхой сайрийнарча школе, заочно — юртбоахама техни-кумашка деношш ба. Шерлуш доагIа КПСС а ВЛКСМ а члений мугIарашт. 1986 шера КПСС члений кандидатски-нанай пхи йоI — Балигова Зуран Куцаева Марети. Ком-сомольско - нагирхой бригаде йох комсомолец тIаккхIитав.

Нийсач сонна республикенн районеи чакхйоахача мероп-риятешка дакъа лаца дезан, КПСС обкома, районна пле-нумашца автина собранешка йолаш ду деза мотт!ша. Болх дукха ба. IIхьабагIда, цох бонккхагIа пайда баргбар, нагалла санна тIаьхьа ерриг-нещ йизза кхоачашбре, уж вахарца кювалорге. ГIулакх фуд аьлча, бригада балха планнош экономически хьо-кхамаш дохагIа да тто санна йолча республика динагIча коллективанка дарел. Этгара керттера балъан хьалха пяттача бригадий опыт оаха доагIача тайпара Iомаяш, цунга хьежжа, нох пайда а заш. Партийн бюрона, сов-кхамаш дохагIа да тто санна йолча республика динагIча коллективанка дарел. Этгара керттера балъан хьалха пяттача бригадий опыт оаха доагIача тайпара Iомаяш, цунга хьежжа, нох пайда а заш. Партийн бюрона, сов-кхамаш дохагIа да тто санна йолча республика динагIча коллективанка дарел. Этгара керттера балъан хьалха пяттача бригадий опыт оаха доагIача тайпара Iомаяш, цунга хьежжа, нох пайда а заш. Партийн бюрона, сов-

(Интедолар. 2-ча оагIо тIа).

Атеистий семинар

КПСС Ленински районе чакхъьлар атеистически балха организаторийн лекторийн атеистийн семинар. Семинара болх дIаболабир парте рай-она агитацин пропагандан отдела заведующе Л. Радио-новас. «Iслама IIхьабагIда» лоаттабеш болх кхоачаш чIоагIбаш болча КПСС ЦК социма чулоацам гул-бенпарашта дIабозийтар цо.

Семинара доакъашхоцота заведующи, иззал колхоза керттера зоотехник хийнав, Нах бовзалехьа кулгалхой хувцар бахьан долаш, ферме бечча балха лергIа - тIаьхьар-жам доаттабе вIашIтIехьIоа-лаш хиннадан. Шоай лоIаме битача чIаьIбаш леладеряшта ца луш нийлаI, мелъенай дисциплина. IIулакх доа-дара колхоза кулгалхоша башха йоахко ца ярах, тIаь-та из бахьан долаш аланеи йоахка долладь хьаденоа дог никкад наьха а, уж балхара дIаьх.

Хiанз кхы а пхиъ доярка эш ферме.

Хургданар из ишта наха лерттIа балха хьалаш вIаш-тIехьдахара, болх бе кхоа доирашш кийчбара уьказа уIIа кIанер.

Карабулаиерча шоллагIа-на юкъерча школана шефтво лелаю колхозо. IIхьабакъа-да, цига деша лаьгIачара цу боахама толашгIа бола хьакъеъгамхой, кулгалхой вIашIгIкхийтта е механизатораш, е хьайбаш леладеряй профессех дийца хIама дац тIехьхарча итт шера.

475 етт да цу ферме ле-лабеш. Царех кIезнигIа ла-ле 25 процент къаденен ца-могаш хиннеи да. Шйн ко-гIорамал дуккхагIа шура па луш доахан да уж. Зе мара пайда бац дIа па дьхача а дарсдаш.

Доаккха ков да цу ферма дар. ПоагIаш цаI мара алеи-тричеси гIамта а йоацаш, бийсана хьайбаш латтача цхьан корпусера вонхана ниэтIка мара тIаваха йиш хилац, баьде йолаш.

Доахан Iантара дахара кхоачамбоацан ферме до-доакъар а. Ишшта боахам кхъьлаб Ажигова. Хiаьта а гIо из энхкаш, болх тоабаро ниэ дIантохар де Iерташ дIаволаеннаш. Цхьабакъда, уж кхоачамбоацараш Iадахара цунна новкъостат ло йой, заведующе балхах лоарIхIазанзар, аьнна тIехьагIа из дIаваккха веза а хурга, цул хьалха хиннараш санна.

А. КОЛЕСНИКОВ,
Сунженски района халкъа тIехьожама комитета-на отдела инспектор.

С. МАДАЕВ,
«Грозненский рабочий» газета болхло.

М. ХАМАТХАНОВ,
тха спец, корр.

ПАРТИЙНИ АКТИВ – ЭРГАЛОНИЙ АВАНГАРД

(Интседовлар.

Долыур 1-ча оагІо тІа). кІезина йоацлгга. Ард вай, массанена хой, рекордни хьувьказыш чузшара фу дерена? Ханне а хаш! Цхьабогьа-дар, бабцлаарап ихдеча наьха дешар ІваштІехьдаьккхадар. Царца нагтахьа мара чакхъкхач семинарап рацІена, иштта республике а. Цу дакъье дукхиха дукхагІа пайда бе бІиш йолаш бе тха кхоттехьа специалисташ а.

Совхозе кІи дика ІдаоттІаьтІа боахама расчет. Бакъда, отта а дьяд хІара бригадана ІІа а довзийтад, ІІадоахууи ер-дригача тайпай лимиташ шовша-ца йоІа хозрасчетни декъа-раш. Из во дац. Цхьабакъда, кхы а дикагІа хургдар, иш-тарь сайна ДІадоахуьт бригадни учет юкъейоалаьлларе, из болх беш яларе. Тіакхха экономино, уйла еш болх бабе-ча дукхагІа алапи ца лаьцна-дар. Хіанз цу тайпара материальни догдоахлина бригадай коллективашна йолаш ишт.

Бакъдаварий кашпара ма-доалар алсамдакхкара керт-терча резервех цаІ — бокхха хьувькам цуьл дола тіа. Тха совхозо «Іанхьаьч-кІыхьа Іалашо» из, цу юкъе вай мехка гальнарча моттигашкара денар а долаш. НохагІа ниІс-лу уж пайдана доацаш. Ма-ла, уж шера тха ма бригада цхьан участка тІа ДІадайна-дар «волгоградец» яхача то-матий ги. Иштта хетар тхо-ха. Хьаьта хьаьнгІа ца-хьар эдь бу дар. Хала хет, бабцда-аарий культурай ги лелада-ра проблема вай республике бІаргча хьаьнгІа-кІыхьа Іа-тайпара теркам тІабохийташ ца хилар. Нохч - ГІалгІай республике бабцлаарап ле-ладар — юрта боахама ор-ганес-пей иертерчарех цаІ хилар дицделча санна.

Сона хетачох, ниІсаГІа хургдар вай республика цаІ е шиъ-ъохоз гІи кийчбеш ки-лийтача, бабцдаарий ихашка бакъ бара ша дукхагІа ма-шинаиши механизмаша йиІца-ча, хьаькхалгатта опыт ма-маяра йола семинараш ду-ихкагІа чакхъкхача, из опыт шеначгІа юкъейоалийча.

ЧІагІгІа лов сона, ер сай предложенеи хІанз теркалъ-яр, царех йоагІгІан йола вы-водаш яр. ХІапзарчоа-м ГІу-лан ах - кхашкеи, уж кораерзае йолаерьга хьатІаоагІача шера дена. Цо йиш хулийтарь-ба бабцдаарий культурай-ъьаьлга йолаш хинна хьаьнгІ-раш йиІна дьяьта царна дика хургдолаш дІае, хІара бригада-на кьаьстта ка тІаЧоаргІ-де.

ДІахо н. Гиреева хьаьлаттарий опыта пропаганда ярца долчча дешаштта теркам ГІаьзара. Іоаьа а ещ из пхьаьга-кана юкъеккхулийта организзар-торски болх тІа-тІа ЧІоагІ а беш де деза аьнна бегалгІа-бакъдаьккхар цо. Республикан опыт Іомаяра базови хІара йиш йолаш дола хьаьлхалатта боахамаш кІезина дац. Сона хетаргаьха, нийса хьаьлхалатта-ъьаьлле, уж тайпа боахама-маш кьоастадар, иъоастІа-ларе цар базашка шера шоъза-ъа е кхоъза дикагІоьа йолаш ъьаьлгІа ГІулахха дац. Ишттача шера планаш хьаьнгІ-раш, хІаьта тІаьккха из дер-ригача боахамашка дІа-ъьаьлгІа ГІулахха дац. Иштта ъьаьлгІа шера тІаьккха ма-шинаш кьоастадар, цар базашка шера шоъза-ъа е кхоъза дикагІоьа йолаш ъьаьлгІа ГІулахха дац.

С. Н. Хуркаева санна йовза дуъхоа ха я, ъьаьлар пленуме кьамъьа деп КПСС Ачхой-Мартановски ра-йонна комитета хержача активна бала-ха хьинар айдар. Из керттерча дешаех цаІ да.

Парти областной комитета член хилараех тарра, В. П. Бервинова балхах дувнаш дуъхъаЛ дІаьда деъа партие XXVII съездо, КПСС ЦК-ни ре-вельсни (1985 ш.) Пленумо ДІадекъаршка хьежжа хІанз а цо шиЛ бохк эгрибаккхъа ца хилар.

Партини, профсоюзни, комсомольски, кхыЧа общественни организацеп новкъо-сталца тхан цун кьоастех сацча керттерча ъьаьлгІа ГІулахха цаІ я балха ше-шйна финан-сировани яргя бовдара кий-чо яр. Цу дуъккхача планоьн проблема ДІадеп йола ма-ъьаьлгІа бригада механизмаш кургалхой состава балха методаш-ъьаьлгІа стиль эгрибаккхъа: Цу состаънга хІанз а геттара кІезина хІама даьдІ.

Хіанз а заводе нормативнех тІехйола материальни маьхъ-ленай «маслах» 7,5 млн. сомах дуъкагІа я. Йолаш я 500 эзар сомаЛ совгІа мах бола дІаоттаяна оборудовани а.

Къьаьлгам бІаьргІа-кхъара пригани форма ма йоагІгІара дегІаъкъьаьлш яр. Хіаьта ІваштІехьдаьккхъа бригадех кхаьнеп дуъкъьаьлш яр. Цу ъьаьлгІа-кхъаьгме бухсоощун ъьаьлъ-ъачунца ниЙсъьаьлш. Дуъкъа къьаьгга деза н. Бервинова шиЙ йолаш стиль эгрибаккхъа. Нагтахьа мара хилаш заводна директор, цун заместителаш, парткомен профбюмен кургалхой баьнна СПТУ-3 общежитешка. Нов. Бервинов практически ше юстара ваьннан пайан дечча политдепозна выступлението яра, нагтахьа мара хилаш райгне чакхйоачча общественни мероприятиеш.

Дьаьхй хотторна тха за-вода, ъьаьлар, пленуме къьаьлъа дешаш «Красный молот» завода-дерча электросварщ щ и ц а с С. З. Умалатовас — дуъка ХІама лайнад цо: дегІаъкъача шерашка, тха хьинаш ешна ма-ъьаьлгІа болх бе йиш йолаш дар уж. КПСС обкома чле-на, «Джалка» яхача совхоза трактористка Гебертарова Ъьаьлар: «КПСС обкома состе-ъе херзай со. Сона хетар республикна партпрограмзаде ъьаьлара йоагІаре дахь ъьаьлъа-ъьаьлгІа ъьаьлгІа ъьаьлгІа

Вай лоалахой болча

КЪАХЬЕГАМА ТОЛАМ

— Мишта Iэмавала мегаргва хIанзарча човлханеча техника бизза пайда эца? — хьалтар кьонача, механизатораша дикагIойIча опыта школе занятеш чанхIоахаш волча «Банса и агропром» химия» яхача производственни объединене механизаторга Хажироков Асарбегага.

— МолдагIй олча техникага хIара дийнахьа бIагр лакха теза, — яюп делар кьахьетама ветерана. — Техника болх кьхьабусагрбан.

Шо болх беча объединене, районе сийдеш болеш Асарбега шIи. Цо Iатовсача удобренех тийша духха да — лъята хьаидалар, оасар кана ца дадар, хьунъкъам дика хIIар. Цох лаьца дувш хьанкIаш лелаеча бригадираша Социалистически Къахьегама Турпалкочо Шаова Ахъьада, СССР Паччахьалкхен преме лауреаташа Тхакакова Мурабира, Гуреова Хамадбе, кхычар. Дег тIара баркал оал цар Асарбега.

Мичахьара хьайолаелар механизатора кхьаьегама сийле? Эггара хьалха дикача гIулакхий инициатор ив хилярх. Цо кхайкIар коллектив мехера инициативаш — хIара машинах бизза пайда эцар, кхъахьегама овсарле лаьхьар, оатталий, доагора, дьлъта, кхомбар, хьнаре къахьегар.

— Тахан де дезар, кховзенга доязаш самах яц са, — яло Ахмохкорока. — Из да аз сайша болх беча новкъосташа хьехар, хьалхалоахар.

Сийлахь - бокхача Октябра цIей деадеча дийнахьа района центре жинача демонстрацие лакъо лоапап вахар Асарбег. Цу хана Москве Октябра 69 шу дизвара цIей деадеш вар из. Цхьабаха, республике, из лакха районе, юрта дохкахлеш йохаху цун шIи. Из тамаш а яцар; Ерригсоюзни социалистически къе толамаш да-хварех СССР Паччахьалкхен преме лауреат цох варах дола указ кепатехадар газетаца тIа.

Эгралонаш еча, вахара сурт-сибат хуьцаца къайгара дIалелаеча, болех парте - Асарбега тIехдика кхетадьд уж хьанъкъалера дешап.

«Кабардино-Балкарская правда».

РЕВОЛЮци ХЕСТАЛЬР

БIаь шу дизад хIирий литература класик, цIи хеза поэт, революционер, публицист, общес т в и деятель Малиев Георгий вах.

Цу юбилеи хегалъ сайгое чанхьяьлар С. Орджоникидзе С.М. Кирова цIерагIча республиканскни Нилмах литературна библиотека вале. Цига гулбенна-бар партийни, советски болхлой, прозаикаша поэташ, журналисташ, Нилманхой, студенташ.

— Г. Малиева вахара, ихоллама оагIонаш кIалгIайойача хана, кизга чу цанна заман сибат гу, — аьлар КПСС Къулбеседа - КIирий обкома культура отдела заведующие А. М. Цаллаговаг. — Советски наха цIанкха йицлургIяц цун шIи.

Цун тIехьагIа къмаьл дацъар цIерга бышъар Г. Малиева вахареи ихоллареи никт.

«Социалистическая Осетия».

ДАХЧАН ИХЬЕГIАШ...

Табасаранскни района Хурни яхача юрта бах дахчан кIанарш, гIишлонхой, кхера «дийнбераш».

Уяхаза хьайийлаш дахчан Iагаш цанга цех. ХIанза цига болх беш ва 11 мастер. Цар хIара шера арахец 13 эзар Iаг. Хурикера продукци тIикашна алалап, из сихха дIэзц.

Моттигерча мехлесхоое хьаю белий Iерашш. Дечхагойла продукци тIехьа республикашка дIяхчухьийт; уяхаза шера из мажхалъеьхьяай 150 эзар сома.

Дика дIадолададьд юрта нохкарий леладаар а. Керда гIулакх дезаденнад наха.

«Дагестанская правда».

ЭРГАЛОНАШ ЕЛГА СИХДАРА

ДОГ ЛАЗАРГА ХЬЕЖЖА

Хоза моттиг я СурхотIаро, баккаш дIакъувла иогIараш, яхьIойла наха эша хIамаш хьаю завод (вешта аьлча, укупорочни изделеш ю заводуллар).

Дукха ха яц цо уяхаза, шоайла дIа-хьа а гIерта дагIава лаккача пола хенашта яхьаьш хьоача хьунагIа шиI вахар Iодилла: кхо-диъ шу.

Цул халагIа когаш тIа этта предприяти лаха атта а дац. Болх бе нах, специалисташ бацар: мала ухаргвар хIара денна хьунагIа балха, малагIа специалист лоарх Iаргва город а биття уяхаза ваха Iоха? Из йоацаш кхы а дукха проблемаш а яр юхьаьнца цуи гIа бехаш, цуи гIулакхаш ихадетташ. Хьаста а корабир специалисташ, болхлой. Этгара хьалха уяхаза болх бе а яха а еначарех я Турниева Людмила Петровна. ХIанз цу завода керттера экономист а, профсоюзни организацне председатель а я из.

Ши бIаь совгIа саг ва заводе кхьахьегаш. Цар кулгаша хьадеш долча доцуьо кхьегача аьцна иогIараша дукхача моттигашна дIайовзийтай СурхотIе. Дукха да цун продукце адресаш вай республике а гаьнна цуи дозвол деъна а: Кавказтан, Тюмень, Пермь... ХIара бетта 4 млн. совгIа арахец уж уяхаза.

Цеха мастера Яхкароев Мухарбина дIа-хьа кхувл тхо йоккхача помещеннека гIолла, иогIараш хьаду кхалнаьха учаеташ чIоагIа. гараг ест «Электроинструмент» завода сборочни цеха. Цига а багIа компейерах Iохайлача сиха, кадай кулгаш дола кхаднах электромашинаш вIашагIIехнаш. Уххазарча кхалнаьха болх селла чоалхане бац (иогIараша чу увзоргаш : гIозарч уттаделга) хIаьта а говзал эшаш операци я. Лакхача профессионални говзалца белгалбаьнаб церна юкъе мехкарий Нальтиева Марем, Евлоева Хьава, Агиева Марем, Хамхоева Iашат, дукхха кхыбараш. Цахалдаш кхъахарча моттиге йолаш хьайогIа цар участок.

Хьастамаш а ду уяхаза — цига 20—30 тонн ашпка саьргах. Бальдаараш, сом чубехка яьшкаш а ю.

Уяхаза шера шиI бухгалтерска арахеца йолаьш заводе Iаший сон а. Цу юкъа 730 тонн дIайнхьай из уяхазара.

ЧIоагIлуш, деIаухаш йоа-ца завода коллектив. Администраце, партийни, профсоюзни организацеша дохкха сий а деш лоархI шоай хIара болхло, хIара специалист, хьаллоац, айду царна хьарагIа дацнар, царна хетар, царна дагадеха дина хIама. Цудухьа хIара бетта дукхагIа хуъаш боагIа хьаллее лелаераш ,кхыбараш шоашта тIехьа боахараш. Сий айденнарех ба наладчик Дошхолоев Iалудин, станочица Ацуева Банати, плотник Барахоев Оарицо, хьастамаш деча деча мастер Озиев Тимур, дукха кхыбараш.

Октября 69 шу дузача дийнахьа Назране хиннача демонстраце, хьалхарча мугIарашца яр СурхотIагча укупорочни хIамаш еча завода коллектив. Из бокъо цо йьккхай ше Iойлийача хална денз эггара хьалха даьхача лаккача толамашца. Иис бетта бачча балха итогех райена хьалхарча группех йолча промышленни предприятешта юкъе кхоалагIа моттиг йьккхар цо.

Иштта лаккача хьокхамашца чакхъяьккхай 10 беттара программа а: товарни продукци арахецара план 135 процент кхоачашъяьлий, из йохкара план — 122 процент. кхъахьегама овсарле планаа совгIа лакхъенний 51 процент.

Хьабева балхага хьежжа айдуш доагIа наьха алапеш а. ДIа-ха ниисьергьа вай дIадахьа шеранеи уяк шерарех 10 бетта юкъ: цу хана хIара бетта юкъера лаьрхIача болхлочо уяхаза эпар 120 сом аланя, хIанз — 150 сом.

ДIаха йодача хана из яхьа а ланкагIа хургIолаш йола кхъьегама формаш, кхыйола тарокаш юкъяхьа уйла йолаш а ба уяхаза. Уж уяхаза шортта йолаш а я. Царна юкъе керттера таро — помещенеш хилар. Уяхаза санна помещеннета яIаьхий йолаш цаI предприяти яле тамаш я.

БIаь тергга саг керда болхьа хьа а яйца таха цхьаьхьа цех хьаелла яиш йолаш я завод. Цу гIулакха кийчча латташ сIарча шоайа етта корпус я. иIенга-дукха гIишлонхой кулг мара ца эшаш: чура штучатурни балхаш, коршатта — кизгаш тоха дезаш. Дикка дIатохьаелча цхьаь кIира бе болх мара баш из. Бакъда, тахан - кIанарча гIишлонматериалаш а ййтаргъя. яхаш Грознерча агропромера хьалъухийта хабар мара кхы эргалодалаш хIамга дац. Цу тIа, из хьайийллачул тIехьагIа цу чу хьаеш йола продукци завода чIоагIа ишаш а я. Гьавна машинаш дIа-ца хеххаш, дехар а деш уж вай дийца хьамча тIозарч - уьзорган хьа ца деча иогIараш арахеца йиш йоацаш ма завод. Из цех уж уяхаза хьа а деш арахеца лаьрхIа еш я. План а яйтай, уьк шера уж ара мел хеца еза аьпна?! Бакъда, вичьелни (иштта оал цох) цех хьа маца елларгья ховш дац. Дукха ха я цу гIулакха оарцагIаьвина завода директор лела: хьа цунна из цех болх бе йолаеча мел аттача яргьяр завод, мел пайда хургбар наха — 100 сага болх бе кергда моттиг хилар доккха гIулакх ма дий.

Завода гаьнна йоацаш лаккхе аIенаеча уллл нах болхна моттиг. «Городок» оал цох уяхаза. Специалисташта болх бе башха контора, юххе стовва, наха болх бе общежитеи. Кьаьст-кьаьста дезал чубаха йиш йола кварташ. Йоккхал мара хIама эшаш. Из пропасть ма-дарра цо йоаьш ешачарех я. Бакъда, инженерни служба тоха ца яларех ер шоллагIа кхоачагIа шу да шелла хьаIайоагIаше а уяхаза баха дезал дIа а бахе из моттиг яьсса юха. Керттера бахьан — инфича чулоацаш дола йола котельни оборудованеца Iалаш ца яр, монтажни балхаш дIа да доладар. Атта дий наха хIара денна хьатодуссашца цIаьха а балха хьааха а?

Иштта ба Сурхотiарча укупорочни завода экспериментально - эргалонай кхьлхара гIа.

М. ЗАНГИЕВ, тха соб. корр.

Профсоюзаши вахари

ЭГГАРА ХЬАЛХА ДЕДЕЗАР

Халкъа боахаме кIоарита хуьцамаш дара стратеги чакхIоахкаш я вай мехка. Эгралонаш еча белгалаш даьха кхсададьд йиш йолаш а комсомольска я я профсоюзаш. Тха штате воацача корреспондента А. Терещенкос дийнар А. Шерпинова цIерагIча завода профкома председателгара Р. Дадашевгара болх кердача хьисапе вIашIIехьабаккхара цоаш дечох дувцина.

Корреспондент:

— Рашид Катбевич, белгалъяьха планаш тIайна социалистически лекхаяшаш кхоачашдара коллективо а цун профсоюзни организацне я фу ду?

Р. Дадашев:

— Де чьархIар мишта кхоачашду хьожаш тIехьожам лоаттабара профкомо вIашагIIеллай пхе сагах латта производственни масеш комиси. Къаьхьегама отделашта цхьана из хьок социалистически яхь мишта вIашIIехьъяьккхай, гойтара агитацни, къьхьегама а быта а хьалаш миштал, хIара бетта итогаш яра материаллаш кийчъо. Цул тIехьагIа профкома заседанешка дош дийца а дийце, приказаш-соцаманш тIаййду балгаьа тIа дола кхоачамбоацараш дIадахара.

ХIаьта а профкома болх эргабаьккха тоабанза барг-боацилга таха къьхьа гуш да. Дучихача хьокхамашца дилланза заводе кхоачашдара паччахьалкхен план. Заданел кIезигагIа арахец товарни продукци, лохагIа я къьхьегама хIама.

Заданеш кхоачаш па яра керттера бахьан да капитальни ремонт ешначул технологически оборудовани духха гоазр, производственни дисциплина дола хилар, вшача боараме бийдал па лоаттабар.

Продукци арахецаш плаьа совгIа дIадахийтар масеєж миллионага дIакхьачьад. Конденсат юха па ахийтарах, газ дукхагIа йоагараях гIодаш дийттад, планал тIехматериальни ресурсаш йоаьрах хьалаIайна сумма я из.

Болх белгтала тоалургбар профгруппаша, цехови комитеташа, ергигача коллективно производственни дисциплина чIоагIьяра тIатеIа къовсам лоаттаборе. Масала, конденсат йоаергьяпар социалистически яхьа условеш тIаэшча хана белгалъяьха мероприятеш чакхIоахаш хилча. Цу тIа хоадам боллашш белгалдаьхьхад межадьяьтта продукташ лораяра де дезар.

Корреспондент:

— Социалистически яхьа хьалаш тоадара фу ду предприяте?

Р. Дадашев:

— Коллективо къьхьег «ХIара дийнахьа — лакха дисциплинен тIехьхьара хьалулара» яха девиз а йолаш. ХIара дийнахьа Iурра завода дисметчерски службана хьалхахка хьалтох установокаша, цеха ша мишта болх баьб дувцаш йола листоваш.

ХIара шер-шера яхьа хьалаш эргадоахаш тоадуу. Коллектива, цун члений материальни хьашташ терхалдуу. дувц продукце дикал тоаелга, къьхьегама ихерамзле лораелга, дисциплинна чIоагIьелга. Йхьашка котало йьккхараштта дукхагIа ахча лулга вIашIIехьадьккхад. Кердача хьисапе яьх лелаю №№ 5—7 йолча цехашка.

Корреспондент:

— Кердача хьисапе яхь вIашIIехьйоаккхача хана къьаьта гуш хила деза-ях балха тIа дола кхоачамбоацараш. Иштта деций из?

Р. Дадашев:

— Шеко а йоацаш иштта да. Уяхаза этгара хьалха дувца деза гойтара агитацех. Тхо долча геттара во я из. Масала, даьттан производственни стенд товде ца могаш латта дукха ха я.

Специалиста хьехамаш

ХАЛКЪА БОАХАМА ЗЕ ДЕРГДОАЦАШ

Йоккхаеш шоай кIоригаш хьалкхеечъа хьайбаата, оаккхарашта юкъе йIалха дергаш йола йIэмига оаккхарий, е яхьча тайпара аьлча гурьзунаш, дукха да мекха. Вай регионе кьаьстта дукха да шагIара, хьунагIара, яхай тIара дехний, йIамига суслинаш, мера цицолгаш. Чума, туляремия, лихорадка, геморрогическая лихорадка, псевдотуберкулез, лептоспирозы яха лазараш шоашкара дIадувлийташ каст-каста саг цамогаш ву цар. Наха къьастта бокхха кхерам тIатосс цер ун массенкаьха цхьатарра дукха дебача шерашка. Гурахьеи Iайи шелъелча шортта яа хIама а йолаш, йIайха моттигаш леха йоллау грьзунаш. Арара яьле уж дIалачъ нах бахача цIеношка. хьайбаш леладелча помещешка. ялат, кхачан продукташ, бальдаараш таттача складашка, кхай тIарча станашка, хьун оасашка, ньух долча. Цхьаьца шераш хуьш киттача моттигашка уж къьастта дукха Iовш. Хьаьта царна юкъера цаI цамогаш хилча сиха дарж лазар, къьастта а чума, псевдотуберкулез, туляремия яха лазараш. Сов дукха а йолаш, из бахьан долаш юа хIама иштта яьа хIама а йолаш, йIайха моттигаш леха йоллау грьзунаш цьъза ихерам фуд па ховш тIаярж кхачан продуктташта, ялата, бальдаараш, хьайбаш доагIара, шоашкара лазараш шерра доаржка а деш.

Туляремия яха лазар кхийтача сиг хенаьха метгавагIаш, Хьаьта чума яхар кхийтача нагтахьа вар маъра дийна висац.

Цу тайпара, грьмунаша ду зе геттара доккха хуьл. Дийнаьш дийл дозал мисцел ялат дуьх цIьан дахно, шера 40 килограмм, хIаьта цицхолго 58 килограмм. Цул совгIа цицхолгонна цига тестта хIалахьюу шоаш юаш йоацаше а мебель, текстильни, цIока изделеш.

Халкъа боахама а бахача наха я иштта доккха зе дарбахьан долаш хадданза къовсам лоаттабу царца профилактически дератизаци ега городашкарца, районашкарча отделаша. Вай республика Госагропроме профилактически дератизаци яра лаьрхIа отряд вIашагIеллай. Дукха грьзунаш Iайна моттиг гучъаьна цига хоам бе беза бахача наха, хIаьта царех яхачан продукташ кIалхарьхара уж лакха яьча тархеш тIа лоаттае еза.

Л. МИТРОФАНОВА, республикански санэпидстанце зоолог.

АПН корреспонденташа хоамаш ду

Машиннаькъаш доаца мохк

Хала хургда, машиннаьна тIа гIолла пассажирни вагонаша дIа-ха яха хIама йоаьрах ю, ала Яиш йола венесуэлен лаха. Мехка, ма-дарра дийцача, «болата магистралаш» яш. Венесуэльски столица транспорта муаее мара бIагIаго йиш яц пароводаша эIамига вагончиаш. Уж — нъаьнарча заман релиивеи.

19-гIа бIаьшее чакхйоалачен 20-гIа бIаьшее болачучен хана цхьа эзар хилла нилометр дIоахал а доцуьо лаьна машиннинъ бар Венесуэле. Из ухабьарш яр, эхь а ца хеташ Венесуэла паччахьалкхен казна юаш хинна английски германски компанеш, столицеи портови городаши мехка юртбоахамна вIашагIтохара. Из даьлар хьалха ворданца хьежжа ухьа юртабоахама продукци, эргаша хьалха кофен канаон лизза галеш, сихагIа а дукхагIа а нахагара хьайIагр духьа. Цхьабаьхьа, «машиннаьха ренессанс» гавна яланзар.

Мехка мехкадьта монополеш, эггара хьалха къулбаседа — американски а йолаш, чуяржареи Вене с у э ле «мехкдьатта лихорадка» дIаболайча денза Iьарча доцуьо духьа долча мехканта уж дегIадара чIоагIа пайдаьхе хIама да, аьнна автомобильни наьхъаш дежка болабелар. Кьаст-наста правительство хувнаглуш хиларо Iцу юкъе тIема перевороташ яра), чиновникаш цIьяр матеи тийша болх боалаш хиларо. ВIашагIехкиттача Штатий автомобильни бизнеса эмиссараш эхь ца хеташ хиларо цIий де дезар хьадир: тIабахьхараша хоза хетийтаеш — янкаша машиннаьхьа линеш хьаьлхар. ДIайолаелар бензиновни мотора зама.

Венесуэльски социологаша хетачох, мехка доал транснационални компанеи бе нхьалчар, шоашта болча пайдана гучъаьха а къайлаха а венесуэльски экономика хуъщараша бе. Венесуэльски IилмаIихочо Карьяса Рафаэла ма яххара, автомобильни монополеша цхьа-болча даьхье цуи мехканот бахар хуъщара гIо дирбаьна. «Юкъера венесуэльца Iсмальар цаI мара дац — автомашина лелаяр. Къьдеача гIулакхашта из эсала кийчъавьа. Дукхагlйолча хана венесуэлца еш йола йоаьно машиной йоххара, парня ремонт яран технически гIулаех лаьрхIа, тоаьхьа.я», — лоаттаI Карьяса.

«ХIанзарча хана мовкъашш пассажираш мехка дIа-ха кхувлара гIулаех перонта а автотранспортах тийша лаь —яхаш, бала а яхьча тувш цу проблемах лаьца «Универсаль» газето. — Мехка экономически кризис таттача халкъана транспорта печа гIулакхий мах айлуш бозгIа. Холуш инзаш тIалахийта деъаш хул сиха дохаш латта вефальта наькъаш тоадара а ишшта автотранспорт деларех а, хIана аьлча 7% процент пассажираш валюта а тIа инша кхыча мехкашкара хьайIо».

Венесуэла автотрассаш дийнаьха а бийсана а тIаяк аьнна хьалдизе хул ецача грузовикеи трайлереи Малаггара таташ ду дизельни бензиновни мотораша, бокхкача маьхах тола доагор доагадеш, товарашца дIа-ха кхахьарах тела мах лаккбеш. «Къаман рузька зуламе доадар», аьнна цIьсанна дукхаза цIи тиллай «мотора монополех» венесуэльски прессас. «Дженерал моторс», «Форд», «Тойота», «Фиат», «Рено» из монополи лорас Iерг, Венесуэла индустриальни аграрни дегIайоалаяра IоагIа энар тешшаме машиннинъ болласа.

40 шу хьалха Венесуэле вIаIцагIьелла хиннаяр машиннаьхьа транспорта институт. Из тахханалца, мотгигерча цхьан журналиста ма аллара, «IоаргIача летаргически набарах йоалл». Ваккъа, хетаргахь, института хила ца ха тIакхьаьчI. Транспортан бузламен мизнстра Хуан Педро дель Морала хьаккхайадаьд. Кхраиеза, гонихьа машиннаьхьий пригородни сеташ хьалъяра планех. Цар муиъайбаккхартъя столица «совленна болча нахах», вIашIIехьдоалийтаргда юрта боахама продукташа ца из хан-ханнаьха Iалашъе, аттача боаккхаргба кхьча городашкара бувзам, цу юкъе Каракаса «форда иаIарш» — Ла-Гуайра яха порт а йолаш. Цул совгIа, машиннаьхьаш хьадарца столица округе балхазап дIаяр.

Уж проекташ ихоачашъяьзна яргIоалицлах мехкахоа тешабара массови информацне средстваша хадданза IIалоеча «Центр венесуэльски машиностроительни мехкашка машиннаьхьа транспорт дегIа мишта йоагIа. Къамаи телевидене йолаш дIакъийкар, кепайбоне дукха комментареш яБайкало Амурски магистральхьаярх лаьца фильм. Иштта, «Универсаль» яхача газета цига тIа лодора, Сибаретга кIараерзаяра опыто, «IIьяьхта а хьаьхенкар машиннаьхьай лоарIам, цар наха цIирзли заци яхьилга, эггара гавнаг та регионий хьал-таро тоьелта, уж прогресгса югалгаз.

«Панорама» яхача газето ма яздарра, машиннаьхьа программа кхоачашъяра мехка йолаш я яца яижнеи; нин технически кадраш, иштта я машинаш хьаю а металлургически а промышленности. Чурча таронех иогIортола елга дикагIча оагIорахьара Iатъьяргда къа-ман экономика дийнъяра, малхбузе монополешца — малхбузенгерманскни, канадскни, французскни — хургIолча контрактех хьаьнагIа йола ЧегIар шоашка кхачийтара сихъенна наькъаш лохаш яле а.

К. САПОЖНИКОВ, АПН соб. корр.

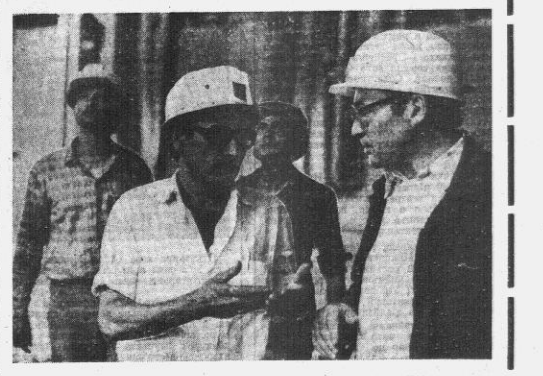

Бихнайски металлургически комбинат тахан ерригача Индие йовз. Индийски Iьяржача металлурге флагман советско - индийски дукхаха тайпара цхьан къьхьегар шийна чулоацаш дола масал а хинна дIаэттай. Эксплуатаце дIаелча денз завода 45 миллион тонн совгIа болат. 35 миллион тонн продукат хьаьлъй. 25 шу хьалха мехка хьалхара металл денна заводе цхьан ханна производственни отрасли сташ дIаэгIа а хулийташ а модернизаци а ешт лаьтт.

Химически хIамашца бIехдаь дола Рейнски хиш Къулбаседен форда чу кхьачъ. Нидерланде пайда йIйца хиш чакхдоахача Институто беча хоамах «бIехача Рейна» массеки дийнахьа форда берда йистера акватори бIехьергье. Мехка бахача наха массеяк беттта пайда эцаI йола молача хинна резервуараш терпал а ёш института хий дIаэнача предприятеташ рекомендаци еннай рейнски хинах гаргтарча хана пайда ца эцаш сабарде аьнна. Хоша хиллара европейски дохкхагIолча додача хина шерра участок химически отходашца бIехъьяй, «Синдсен» «Сибан» яхача швейцарски заводашка аварн хинначул тIехьа.

СУРТА ТIА: Уяьнеь яхача западногермански городе баха нах пожарникаша дIа-ха декъача хинд очереде латт.

ДПА—ТАСС телеграмт.

Минцаева концерташ

Из дар ухх деношка Нохч - ГIалгIай паччахьалхен филармоне зале. Цу шина саррахь IалаьмаТе дукха нах гуллор цига. Из тамаш а йацар. Тайп-тайпана пхеллеш а романсаш а ДIалоьхкаш цу сайренашна наьха дегаш гIоздоахаш вар вай мехнахо — республике мерттел, мехка а дика вовзаш вола СССР Доньжечу театра солист, Соче хиннача Ерриг-союзни Аргентина столице Рио-де-Жанейро хиннача Дунен халхъашта юкъерчен конкурсин лауреат — Нохч - ГIалгIай АССР заслуженни артист Минцаев Мовсар. Цуьг тамашне хоза оаз еаш вайна маст-каст хоза профессина а мехна а телевидене, радио чуГолла. Цо дIаоалаш дIалоьд гIалгIай халхъа къьыьара банка-дина ялла деаш да. Нурадилов Хаитмирай цIеторIга Нохч-ГIалгIай паччахьалхен театра гIалгIай трупно оттаьяча «Хьал а гIette, воллеI» яхача, гIалгIай халхъа истора этапаш йоаш-хаш йолча спектакле.

МалагIа иллеш, романсаш, вокальни номераш яр Минцаев Мовсара эсара хьалхарча шиI сольни концерте шиI механхошта кийчьыьча репертуара юкъейхьаьрш. Уж дар классина а, вай халхарча композиторийн а, халхъа а иллеш, цхен тIа дIаийза эрсий романсаш.

Цун шиI тайпарча безамеча тембрача еаш йолча оазо хьалъюзар еррига зал. Хоза дийкар цо дIаоалаш хинна вайнаьха халхъа иллеш. Къьыьта — Аргентине цо доьзна медаль яьккха «ЗезагI» яхеи, «Нана», «Хlана удабу мехкарий», «Са хьамсара Кавказ» яхеи кхыдолеи ноччий халхъа иллеш.

Ишшта масаллена дег чу кашап безаме йийнар цо дIаьыьна «Сийрда бийса, Iододача хи тIа гIолла къегаш ба буттI», «Пишка юхье», «ДIахо вала», «Дошо аллеи» яха а кхыйола а эрсий романсаш.

ЦIьаьтарра хоза оалар Минцаев Мовсара классина а халхъа а, вай халарча композиторашна яздаь дола а иллеш, романсаш.

Цу концерте данъа лоацаш а тайпатайпара музыкальни номераш кхочачыпъеш а яр «Аэробус» яха ансамбль. Цуьг солисташа — «Советски илли» яхача конкурса лауреата Арсланин Эдуардеи кхычари дIаоалаш цига дийкар доазол дехьарча а советски а композитораша яздаь эстрадни иллеш, музыка. Ансамбл кулгалхочо Шайсултий Игора а цуьг еррига кхеташ а дика гIо дир цу доацлача хана Минцаев Мовсара сольни концерташ кийчье а дIаьхо а.

Уж концерташ кхы а сакъердамегIа деш кхьаьхеташ бар конференсче Волк Гарий.

А. БЕК.

Патриоташ кхебеш

МАЬРША ХИЛБА ШУН НИКЪ!

Сушиенски районе «Троицке станице традици а хинна дIаэтташ Советски Эскаре гIулаьх де болха магIий пах торжественно накъабохилга. Уьгк деношка иштта эскаре гIулаьх де болха магIий нах Пискунов Виктор, А. Кучерови В. Токареву, XIX-ча партсъезда цIеторIга нолхоза трактористаи мехханикаши Мургазов Хьусеи, Реутов Валерий, Надьгиев Мувса, Науменко Иван, Петров Михаил, кхыбараш торжественно накъабахьар станице бахача наха.

Эскаре болча магIий пах иштта наьсабахарга хетаьв сайренаш а, хIаьта иштта из тайпара дола кхыдолеи гIулаьхкаи а, вечча вонкхо ваххалоьш шиI гIулаьх духха деаш а дика довзаш а йолча цигарча культура цIеи ди-ректора Зотова Татьяна Владимировна. Цо вIаштIехьдьыьксар кхуьш боагIараш эскаре гIулаьх деш бараша «Денаь» яхача кхыдолеи гIулаьхтехIара. Цига нноаргагIа дайзар призывникаша эскарерча наьха хьал, цар сийлеи гIулаьхаш, вахар.

Аьхки Т. Зотована цхьана гарнизона бIухой болча хьоашалагIа баха а Ассински № 1 болча комерци школа фецарча эскаре 46-ча полка цIеторIга музее а хилар призывникаш. Цига цаьрна дуккха хIамаш дийцар вай Советски Эскара сийлен траддиеех, цуьнна карагIо-дашлина денал долча гIулаьх-лаккех. Шоаш эскаре гIулаьх де бахача наькъадаргIо-ла дукха хIама дайзар нагIий нах. ХIаьта сарраьха царна йир наькъабахара сайре.

«Денаь» яхача клубе уннача цу сайрене бахьнабар станице бахача дукха нах, эскаре болхарий цIаргIабараш, военно-учетни истола виналарш, колхозхой.

Кагийча наха хьехар деш, наькъабахара доь оалаш къамьлаш дир XIX партъездаца цIеторIга нолхоза председателе А. И. Бочмаьлов, партхома секретара А. Н. Коржова, профкома председателе-ла А. М. Подпорнаис, «Денаь» яхача клубо совета председателе, Сийлахь - бонхача Даймехка тIема юкъе данъа лоацаш хиннача В. А. Шумилова, кхыьчар. Шоашдача къамьлаШна шоашдар дийнар эскаре болхараша Даьхенна хьалхашкара шоай дехзар диззаш кхочачидар, цIема а эздий а гIулаьх деш чакхбоьлар, шоай доттагIаша, цIаргIарча наха, массане сатийна наб ерIойлаш ха деш латтача вай эскаре хIама ма боагIараш уж хилар ловш.

Цуьг тIехьагIа къамьлаш дир эскаре водача вийий дас М. М. Ефрциева, призывника Молоков Валере-нанас. Валере цу дийнаьха 18 цу доалар. Цун шолха цIеи дар иза ди — цхьа-дале эскаре гIулаьх де водаш шозлагI-дале цу дийнаьха колхоза механизатор веши.

Эскаре гIулаьх де водача Сатна ЭламсагIа хьехам бара, ловца банкхара письмо делар, хIаьта колхоза администрацие электробритваши фотоаппараташи елар.

Къамьлаш чакхдаьлнача-чул тIехьагIа «Строе дика хилча, тIем тIа низ болаш уьгк бетта ялар тематически конкурсе. Цо йолаш, «Нинварий, наькъий нах» яхь тIема-спортивни конкурс йир кагийча наха «Къонал» яхача клубо. Программа дIайихьар цу клубо совета председателе Мельников Сашас. Конкурс хилар эскаре гIулаьх де болхарий командашеи эскаре гIулаьх дац цIабакъхача запасе болчар командашеи юкъе. Иштта конкурсаца хьахьокх эскаре гIулаьх деш хиннача гIулаьхтехIара цига бахьаьлхьа хиннача юкъе кагий нах мел хуьнаьч, низ бол гIулаьх Iомаду.

Ф. ГАЗДИЕВА.

РЕСПУБЛИКА ЭКРАНАш ТIА

«ГЕРЗ ЛЕЛХАЧА САТЕМЕ»

Свердловски кинематографиста дьыька из керда фильм приключенийца хилар хьагойт цун цIеро ше а. Бакъда, цу жанрагIа долча дуккхача лентайл баьккало йолаш да ер, хIана ьыча, ира сюжет ухьаза форма мара яр. Дувцар да грандиозни тIема доакъашхойл. Дьыьки кхаьах боьа бехкторхьам шоашта хьаIаийнача кагийча нахах. Эрителашта гургга царех цаI, хозрда хургдолоч тешаш, цунна сатувсаш из мишта ваьхав.

...1918 шерара гуйра. Кьона республика хала ха окхаш я — гражданскин тIом ба латташ. ЧIоагIа сатеме йоаш-шар а Россе юкъерча дьыьчерча цхьан боьнка йоацаш юрта.

ХIана - хIанз кIайбаза-ран хьабоагIаргIа ухьаза, яхаш баг1а. Цудухьа ахь-ьюрта дайнад кулдаиЙ. Кхьаетам боацаш таIзараш лоатаду дар моттигерча актиинсташта, гар дехалаштга. Цу юрта чуьрк кьона болгло Федор Крохов. Мехка ялат ишш ха яр из. Продотряда хьалха а вахьна юрта пахар Федор. Кьеда, цунна хIапар кулакашна обоз яйха а яйха, шиI новкъостий боабабай...

Проценно Аматоле сценарегIа режиссера Владимир Хотиенкос дьыьккха цу кердача фильме ролаш ловзаю Сергей Колтакова, Виктор Семенова, Наталья Анимова, кхыьбараша.

«КЪОНАЧА ДЕЗАЛАШТА ЛЬЯРХIА ЭОНТIК»

Фаталиев Рамиза сценарегIа новзаш волча режиссера Родион Нахапетова дьыька из керда фильм москвски кинематографиста могадуь яригелаита.

Фуд цу фильме хулаш дар? ШаьхIуа шоайла вIаши вовз ши саг. Байза а Байза доттагIал тосс. Уж событеш кулгаа къулбелехь ахка чакхдоалаш латтача хаьа. Толам Зоаи шоай вахар ираже вIаши дувца гIер-таш бола къона йоIи ЭламсагIи да. Из хIама тIехьагIо де мегар дар. Красновгlар парца байзабепаре.

ДIа-юха къаста ха хьаТаэттача къонача доттагIашта шоай телефона номер а йите. Москве дIоьхьа Красновгlар. Цигга, вокзала перроне вайна гургга Верайна духьалъена цун ларнет Красновна духьалбаьхка сесаги бераш...

Дувцаш дар цу историе юхьиг мара яр. Картина юморах хьадиэза да.

Картера ролаш ловзаю Алексей Баталова, Вера Глаголевас, Никита Михайловске.

«ШОЛАБАЬРИЙ ПРОДЕЛКАШ»

Из картина къонача зрителашта могадуь польски кинематографиста.

Из сакъердаме истори ихьан аьккхи , нийсеннад шолабабуьа. хни ши тIадам саанна шоайла вIаши тара болча вашийен вишийен — Тосейиен Томикашен. ДукхагIдолча дьыьке ухьан санна,, оамалаш тайп-тайпара я цар.

Дьыьен пяннен чIоагIа дика хет сатийна, сабаре йола Тося, хIаьта воша Iалъмате харцаьха. ше йыхар мара де ца туташ, спортсмен аз. Тосе, хьаьха Тамаша хьа дIяп Стефан волча хьун боьхаве вахийта лаьрIхIад из, хIаьта Тосе юрта яха еаш яр. Бакъда, мел лаьрхIар тувладу Томика. Цун ностюм тIа а йийха, дIяп Стефан волча яха еаш тар Тосе. хьаьха Тамашеи шиI ос хIама дисан йишиI коч а хIама, юрта па ваха-ча.

Цу сурто чIоагIа сакъердаме ьхьаллаш хьакхолл.

«ТIАЬНА КIАЛ»

Китайски кинематографистий цу кердача ленто терякам тIаоз таханачуьра проблеме мах хадор дацар, хьаьха данъа дувцаш хиларах.

Из китайски кино хинначул хувцаний кхьаьта доацаш ма хиллара вай доаца Iай — кхулбелехь малхбузехьара мух хьехкарога хIаьта цунна хаоттам хувцаргбеа, догIаьа вIаши хьувлоа а делхан, IхьаIойча хана цу тайпарча михо йIовхал яхьаш а хул. Иштта эттача йIовхалас лархIа еза 1961 шера 4 декабре Грозне фегара температура 18 градус лакхъалар.

Дукха ха йоаццаш юха а вIашагIкхийтар нагирхой.

Грозненски учета механизаце техникумерчарна Къубан-Хlирийнера боагIача хьаьшаька моаршал хатта хьийхабар ЧИГУ преподаватель Анатолий Сайко, «Вамутский» совхоза директор С. Муталичев (цу совхозаца юртбоахама балхаш дара йIаьххача хана договор яьй техникумо). Иштта финансовни техникумий преподаватель Ерригсоюзни дешара - практически конференце «Вайнахьа мехно цу хьалхарчу культура, этнографи» яхача темагIа чакхъьыьккхача КИДа хьайийллача заседаце хьийхабар вай мехнахой.

Дукха ха йоаццаш юха а вIашагIкхийтар нагирхой.

Грозненски учета механизаце техникумерчар Къубан-Хlирийнера боагIача хьаьшаька моаршал хатта хьийхабар ЧИГУ преподаватель Анатолий Сайко, «Вамутский» совхоза директор С. Муталичев (цу совхозаца юртбоахама балхаш дара йIаьххача хана договор яьй техникумо). Иштта финансовни техникумий преподаватель Ерригсоюзни дешара - практически конференце «Вайнахьа мехно цу хьалхарчу культура, этнографи» яхача темагIа чакхъьыьккхача КИДа хьайийллача заседаце хьийхабар вай мехнахой.

ТIехьара репетицеш

Вайна масаллена дика бовзаш ба Нохч - ГIалгIай АССР халхъа яздархочун «Беке кьонгаш» яхача романа турпалаш. Кастта уж вайна да бIаргагIгIа театральни сцена тIа. ПIадоагIача шера 70 шу доалача Сийлахь-йокхача Октябрьски социалистически революце юбилейна хеташ цу романах ши спектакль кийчьыьш я Нурадилов Хаитмирай цIеторIга Нохч - ГIалгIай театра гIалгIай труппа. Цу дилоге хьалхарча даьха шиI я ширагIа а дока моастагIай ужк доацаш. Цудухьа ше а вуш цо Сайад духхьал шиI маьрш лаьрхIа иа Iешш, цу керлачча замаи лира моастагIа саннa. Пьеса а спектакла а кертера тема — моллагIчо из делайбоа а — харцо а тийша-болгг а ткьаеие а — ГIалгIай-боацилга, шассалар а нийсъо йолаш цIенеи хила деза-ilra. Из тайпа нийсъо а пар1аго а йикка - ГIегнаи, шоай синош кхо иа Iешш, жайреи денал гойтаеш ревполюце данъа лъыьад гIалгIаша - кхъьеташ-гамхоша. Цар дика кхетаду нийсъо, парта-то, ираз э рузкъа а дола ваха-ра Сийлахь - бонкхача Октябро, сийлахьа В. И. Ленина кхеллача парте, из хьалхабьыьнача больницанна маш цоаиита лургдоалача. Из да спектакла юкъмоттиг хинна дIаоттаеш дар. Цулухьа романа тIа дувнар доацаш сцена тIа дальяка ший культоалам толкаеи йиш яц. Из ахета а деш, баьб оаха цу романа тIа баь бонк. Цудухьа яьй цунах дилоги. Тхона хьамсара а лоацхIаме а я романа тIара социально - психологичес к и а исторически а событеи характеташ, этнографически материал. Тхи спектакла турпалаша дика кхетаю паччахьа замо а цун сатрапаша шоашца лелаеш цIена социальни а правови а хьалоша.

Лоацца аьлча, со а гIалгIай театра еррига коллектив а гIерт Сийлахь - бонкхача Октября 70 шу дина-на. Юбилейна тхоштта моагаш дола соавIат де. Тха фу вIаштIехьадоал зрителаца-стта ховрдда.

Б. АБАДИЕВ.

Спорта хоамаш

Уьгказа толам мехидаьттаха баьккхар. Яьхий дикагIбоачча футболийний цIеран еранг ин. Соколов, О. Муратов. («Вайнах») А. Гаврилов («Монтажник»), Г. Свинцов («Терек») Iосифов.

Котбальнарашта грамоташ мах бола соавIаташ делар.

ВОЛЕЙБОЛ

Тайп-тайпарча шоай лоIамечча спортивни обществаша ведомствойн мотт команда Нохч-ГIалгIайчен футбола йыхзара яьхашка данъа лоацаш хилар. Финале ихьарар «Спартаке» про-спецшоле министерстве ко-лективн. Уьгказа толам баьккхар спартановщина. Ткоалагlеи йиъыагIеи моттигаш къьсбар хьехкаш института викалашеи трудовшеаен. Котало хургболча хьехархоша йыхзар.

ГТО

Физкультурни спортан йолча НПАССР Паччахьалхен комитета ГТО многобофьех йола яхьаш чакхъьыьхар шоай лоIамеча спортивни общественаи ведомстваи командаита юкъе. Яьхаш хилар топ хьоссагlах, граната достIалор, 100 метр бовдарах, 500 денз 3 шар метрага ккаччалца йолча прессоми дистанцеита. Цуга тIехьагIа «Сделко» яхача бассейне некдарах йола яьхаш чакхъьыьлар.

Дlа-ъьа йыш йола кубок йьыхзар Курдаевскоре-ме-ханизаторийн комаида, шоллагIча команда, шоллагIча моттиге ба трудовшеаи, ткоалагIеча — просвещеие мичи-стерства виналарш. Къьыстъьаьстача яъьашка котбальар Е. Анисенко, Т. Якубова, Р. Маркиева, Г. Долбина, Н. Никитин, С. Гамойлов. М. Киселев, А. Новосельцев.

Т. СОКОЛОВА.

Декабрера хаоттам

Хьалхъо оалаи да: декабрю шу а чакхдоаккх, Iа а дIадоладу, вайе. Декабре дийнха денош йоачаш йолчарна хуш-лаургда. Тхьоалагlча числога ккаччалца дI лоац а лургда, малх хьежаи дола денош кIезигIа а хургда. 22 декабре малх цIара барбба, хIаьта денош дIаьхдала доладургда.

Декабрь бетта лоа дулл. Цкьабанъыла кает-часта хуъаш ма хиллара вай доаца Iай — къулбелехь малхбузехьара мух хьехкарога хIаьта цунна хаоттам хувцаргбеа, догIаьа вIаши хьувлоа а делхан, IхьаIойча хана цу тайпарча михо йIовхал яхьаш а хул. Иштта эттача йIовхалас лархIа еза 1961 шера 4 декабре Грозне фегара температура 18 градус лакхъалар.

СССР Гидрометцентра даннегIа бетта юкъера лаьрхIача фегара температура дуккхача шерашкарча доарIхма гарга хила тарлу. ХIаьта из I градус шелал йолаш хул. ШоллагIчен ткоалагIеча денадалла шиI-сана фегара температура 15 - 20 градус шийла хила тарлу. Грозне тIехьхарча 40 шера эгтара лохагIа фегара температура 26,6 градус шийла 1946 шера 20 декабре хиннаи.

Декабрь бетта йоачаш дуккхача шерашкарча доарIхма гарга хила тарлу. НПАССР дуккхача шерашкара юкъера доарIхма 20—30 миллиметр кул.

А. СЕРДЮКОВА,
Гидрометбюро йоккха-гIйола инженер-синоптик.

ТЕЛЕВИДЕНИ

4 ДЕКАБРЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — «Джен Эйр». Художественни фильм. 3. 4-гIа серии.
10.30 — «Гушдар — теша халарро».
11.30, 14.30 — «Кердадараш».
14.50 — «Вай заманехь». Телевизионни документальни фильмашлоь «Обух» на новый сезон». — «Дахкарар».
15.25 — Ешш я Молдавски ССР Паччахьалхен академически операн балетан театра симфонически оркестр.
15.55 — «Кердадараш».
16.00 — «Шахматни школаь».
16.30 — Документалистика ьа и ма фильм.
17.00 — «...Яхаийта шу дыьнен бонхнагIен».
18.15 — Дешь тIехьа — гIулаьк. «Коллективно лаьрхIар — коллективна бехнтонхам».
18.45 — «Тахан дунен тIа».
19.00 — «Къастар иллеш».
Илли оаи РСФСР заслуженни артистхас М. Пархоменкос.
19.30 — «Кердадараш».
19.35 — Госпремиеца: динал хиларе тIехьара къьсбаи. «Москвах яхача хIамаш тергал обьединение бахьах.
20.05 — «Джен Эйр». Художественни фильм. 4-гIа серии.
21.00 — «Ха».
21.40 — «Контрольная для взрослых». 6-гIа передача. «Семейный наук».
22.45 — «Тахан дунен тIа».

II ПРОГРАММА

8.00 — «Iуйранан гимнастика».
8.15 — «Бонкхийчарна йола уроки». Документальни фильм.
8.35, 9.35 — Iалам Iомадар. 4-гIа класс.
8.55 — «Ас и кино». Iалма-дохзийтара фильм.
9.05, 13.05 — Испански мотт. Iомабу 1-гIа шу. 4-гIа передача.
9.55, 11.35 — Историн. 7-гIа класс.
10.40, 11.35 — Дозала вахара этикин психологи. 9-гIа класс.
11.10 — «Чуда тамнотIум».
12.05 — «Контрольная для взрослых». 5-гIа передача. «Без взаимности».
13.05 — «Стогота мужская жизнь». Субтитрашца художественни фильм.
14.05 — «Кердадараш».
17.15 — Декабрь сомий бешша». Спецзапуска хьехамаш.
17.35 — «Мраз телаш хилда шун». Бытовой гIуланаках дара проблемаех телефонаш.
17.55 — «Хьамсарча лаьттан сий».
18.15 — «Филын-реклама».
18.20 — «Нохч-ГIалгIайчен дош».
19.40 — Дикала — къьсбараш-ца гаранти (гIалгIай меттала).
19.55 — Бакъдерг. Европейски чемпионай кубок. «ЖальгIеи». «Реал» (Испани). Перерыв йолча хана — (18.40) «Бийса дахьыьзала хилча шун бераш».
20.30 — Электроинструментальни оркестра концерт.
21.00 — «Ха».
21.40 — «Мера пресечения». Телевизионни художественни фильмаш премьера.
23.00 — «Кердадараш».

5 ДЕКАБРЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.40 — «Джен Эйр». Телевизионни пхи серии йолча худо-жественни фильма премьера. 4, 5-гIа серии.
10.40, 14.30 — «Дунен нагирхой».
11.10, 14.40 — «Кердадараш».
14.45 — «Саги Iалъмис». Телевизионни документальни фильмашлоь «Диссертация лесничего Натибый».
15.25 — «Эрсий къьмаь».
15.45 — «Нартис» яхача иллеш хьахIара Паччахьалхен ансамбла концерт. (Афганистанах).
16.15 — «Спор-клуб».
17.15 — И. Иисова турпалаш эхьара тIа. Мультипликационни фильм. «Незнайка в солнечном городе». 3-гIа серии. «Превращения продолжаются». 6-гIа серии. «Приключения трех слоников». 7-гIа серии.
18.05 — «...вас подождут». Малхо шерашкарах доаяча зенах Iнлма-дохзийтара фильм.
18.15 — «Дегтарёк». Телеви-зионни журнал.
18.45 — «Тахан дунен тIа».
19.00 — «Хоуус с осенью в сердце». Л. Енгибаров. Эстрадно-цирковой представлеи.
19.50 — «Джен Эйр». Художественни фильм. 5-гIа серии.
21.00 — «Ха».
21.40 — г. Чернобыле РСФСР халхъа эртистаца А. Пугачеваи концерт.
22.35 — «Тахан дунен тIа».
22.50 — «Безаменне новости» яхача газета призах Фингурии натанех дукхъашта кхыьчара яхьашт. Уьгказа Iалъмаи программа.

II ПРОГРАММА

8.00 — «Iуйранан гимнастика».
8.15 — «Юьртан боахам». Кинокунзал.
8.35, 9.35 — Музыка. 3-гIа класс.
8.55, 12.45 — Английски мотт. Iомабу 1-гIа шу. II-гIа передача.
10.05 — СПТУ дешархошта. Юьхьара бонхнога.
10.35, 11.35 — Истори. 7-гIа класс.
12.05 — «Вай йаш».
12.25 — Экран — хьехархочунна. Тема. Тхоьхара дунен дозийтар. 1-гIа класс.
12.25 — Iалам Iомадар. 3-гIа класс.
13.15 — «Контрольная для взрослых». 5-гIа передача. «Воинский наук».
14.15 — Дозала дехьара нзе-борадельнаи — Ленинан Ст. П. П. Рубенс.
17.05 — «Кердадараш».
17.25 — «Республика яхьашка». (гIалгIай меттала).
17.50 — «Хьамсарча лаьттан Iалашъарг дехьарашни проблемаш Iан. Уьгкий меттига.
17.50 — Литературни пIаьрраскор.
18.00 — «Къьыьсбаргга ресурсех пайда эца» (нохчий меттанаш).
18.50 — «Нохч-ГIалгIайчен дош».
19.10 — «Эргалонний паччахьгIа». КПСС Старопромысловски РК хьалхарча секретарь Л. Л. Недельковаи программа.
19.50 — Фигурни натанех дукхъашта хьахIара къьыьш.
20.00 — «Бийса дахьыьзала хилча, боаш, бераш!».
20.15 — «Б дуух шагах от полюса». (илма-дохзийтара фильм.
20.35 — Гаэдблах дуьнен чемпионат. Ланаках. Голландца песедача.
21.00 — Хоккей.
21.40 — Экрана тIа кинонемца. «Воздушный извозчик». Художественни фильм.
22.50 — «Кердадараш».

РАДИО

4 ДЕКАБРЬ

6.40 — Кеода хоамаш.
6.55 — 7.00 — Хоамаш.
8.13 — Республиканскин газетий обзор.
8.30 — Передачай программаш.
8.36 — 9.00 — Нохч-ГIалгIай дашарий концерт.
11.15 — «Вонкхийчарна берех хьашца!» Беседа (нохчий меттала).
11.30 — «Хьалхалаттараш» (гIалгIай меттала).
12.00 — 12.00 — «Госпремиеца: гIулаьхашни проблемаш».
12.15 — Передачай программаш. Хоттам.
17.10 — «Керда гIулаькашна — сатесташ» (гIалгIай меттала).
17.31 — «Шовна, ихалнах». Радиожурнал.
18.00 — Кеода хоамаш.
18.20 — «Юьртан цIена уголок» (гIалгIай меттала).
18.40 — «Атанст». Радиожурнал.
18.55 — 19.00 — Музыка. УКВ
17.00 — Ланха говзал йолаш илмалагIеран. Илмал а р х о п. М. Морков.
17.33 — «Илли» яхача фольклор ансамбла концерт.
18.07 — «Найц бакъонаш». Дозанаш дувцар.
18.22 — Художественни самодеятельности дозанашхой концерт.

5 ДЕКАБРЬ

6.40 — Кеода хоамаш.
6.55 — 7.00 — Хоамаш.
8.13 — Республиканскин газетий обзор.
8.30 — Передачай программаш. Хоттам.
8.36 — 9.00 — Нохч-ГIалгIай дашарий концерт.
8.45 — 9.00 — «Шийлахь-ганца шийлахь».
11.15 — 12.00 — «Говзала дукха бесаш» яхача цикладза-ренин.
15.15 — 15.30 — «Сий къьыьсбаргга хьехача». Очерк.
17.10 — Передачай программаш. Хоттам.
17.16 — «Кест-каста дулла шиъолла. Беседа (нохчий мет. ла).
17.31 — «Шо сийгаш». (гIалгIай меттала).
18.00 — Кеода хоамаш.
18.30 — «Юьртан вахар».
18.49 — 19.00 — «Советаш вахар». Радиожурнал.
УКВ
17.00 — Илли оаи Кавказ Готта.
17.35 — Инструментальни ашарашш.
17.59 — Кеода хоамаш.
18.30 — «Спутник». А. Ахьъа-дова дувцар.
18.15 — Нохч-ГIалгIайчен илли ашарашш.

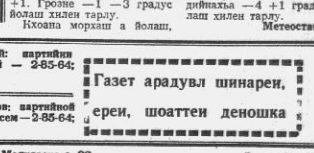

Тахан республике гIоллеи Грознеи морхаш а йолаш, йоачаш а йолаш, къулбаседа-малхбузехьара секунде 5—10 метр чIоагIа мух а хьенхаш хилеи фегара температура республике 4 +1. Грозне — 1—3 градус йолаш хилеи тарлу.

Кхоана морхаш а йолаш, цхьайолча моттигашка лаьгIо лоа а делхан, доаж а доаллаш, тайп-тайпарча озгIонашкахьара секунде 3—7 метр чIоагIа мух а хьенхаш хилеи фегара температура бийсана —3 —8, дийнъыла 4 +1 градус йолаш хилеи тарлу.

Метеостанци.

ТХА АДРЕС: 364907, г. Грозный, Маяковске, ул. 92. Телефонаш: ред актора — 2-45-57; редактора заместитеа — 2-85-07; бехкторхьама секретара — 2-84-68; отделаш: партийни кадара — 2-80-12, 2-54-04; промышленносте транспо ртеи — 2-75-81, 2-65-01; юрта боахама — 2-47-84, 2-90-66. культура — 2-84-75, 2-75-78; писъмаш — 2-85-64; машинописна бюро — 2-89-51; корректорске — 2-89-88.

НАШ АДРЕС: 364907, г. Грозный, ул. Маяковского, 92. Телефоны: редактора — 2-45-57; заместителя редактора — 2-85-07; ответственного секретаря — 2-84-68; отделов: партийной жизни — 2-80-12, 2-54-04; промышленности и транспорта — 2-75-81, 2-65-01; сельского хозяйства — 2-90-66, 2-47-84; культуры — 2-84-75, 2-75-78; писем — 2-85-64; машинописное бюро — 2-89-51; корректорская — 2-89-88.

Газет арадувл шинареи, ереи, шоаттеи деношка

СФ00338. «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковске, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № 4588.